

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

ejus exinanitione & servi forma caperent: propterea radios gloriæ & Majestatis suæ ipsis commonstrat, ad quam post statum exinanitionis perventurus erat, & transfiguratur corâ ipsis, quoad humanam naturam, non quidem *substantialiter*, sicut Uxor Lothi in statuam salis versa, Gen. 19. v. 26. sed *accidentaliter*, ut nulla servi forma in eo amplius apparuerit, sicut rubus Mosis quoad substantiam non in ignem commutatus, sed per eum tantummodo illustratus fuit: Sic & Christi facies resplenduit sicut Sol, vestimenta autem ejus facta sunt alba, sicut lux, ut præsentis discipuli, non minus ac Moses, rubi ardentis & non comburentis admiratione ideo ducti, in votis habuerint, hanc Christi clarificationem perpetuo conspiciendi.

Videbimus

- I. Triplicem Querelam.
- II. Triplicem Medelam.
- III. Triplicem Cautelam.

II.

Exegesis.

Abundantia gaudiorum est cum vultu tuo: delectationes in dexterâ tuâ usque in æternum, ait Dominus Messias ad Patrem suum cœlestem, Psal. 16. v. ult. hoc ipso confirmans se in passione, fore, ut post eam ad abundantiam divini gaudii exaltatus ad dexteram Dei Patris perventurus sit.

Idem solatium veri Christiani arripere, & ex prælecta Pericope certi esse possunt, quod abundantia gaudiorum, & delectationes in dexterâ Dei usque in æternum futura sint, quorum & ipsi exantlatis vitæ

hujus miseris compotes fient, cum nimirum die ultimo, universalis clarificatio Filiorum Dei futura est, cujus præclarum præludium nobis in ipso Evangelio proponitur, in Petro, qui voluptate ejus mirifice perfusus est, ubi saltem prægustum quendam in transfiguratione Christi habuit. Interea æquo animo gloriosa hæc revelatio Filiorum Dei expectanda nobis est, Rom. 8. v. 19. Patientia enim necessaria est nobis, ut reportemus præmissionem, Hebr. 10. v. 36. nec ægre feramus, cum Christo primum in statu exinanitionis vivere, dum ad statum exaltationis pertingamus. Post sexiduum enim demum ad glorificationem pervenimus, hoc est, post tribulationes exhilaramur, juxta illud: per aspera ad astra, per angusta ad augusta.

Querela respicit

I. *Dierum crucis multitudinem*, post quas corporum nostrorum clarificationem impetramus. Post sex enim dies, inquit Evangelista, assumpsit Jesus Petrum & Jacobum, & Johannem fratrem ejus: & duxit illos in montem excelsum seorsim: & transfiguratus est, ante eos.

Quomodo hi sex dies alias ad senarium mundi millenarium transferantur, alibi ostensum est. Hæc vice ad sex calamitarum dies homini tuteundas applicamus, priusquam ad cœlestem glorificationem ille perveniat.

I. *Est dies conceptionis*, qui vere miserabilis est, si rem accurate trutinamus. Illo enim in peccatis concipimur, Psal. 51. v. 7. super quæ verba Ambrosius: *Antequam nascimur maculamur contagio, antequam usurum lucis, originis ipsius excipimus injuriam. Merito ergo David flebiliter deploravit in seipso inquinam-*

menta natura, quod prius in homine inciperet macula, quam vita. Hanc ob causam omnes natura filii iræ sumus & in peccatis mortui, Eph. 2. v. 1. 3. nec non sub peccato divenditi, Rom. 7. v. 14. ut cuilibet cum Bernharo lamentandum: De parentibus illis venio, qui ante me fecerunt damnatum, quam natum. Quicquid enim ex carne natum, caro est, Joh. 3. v. 6. ne dicam de incommodo, quod die conceptionis nostræ inchoatur, ratione obscuri carceris in quo inter stercorea & urinas, sepulti ante quam nati delire scimus.

2. *Dies nativitatis.* Sicut in peccatis concipimur, ita & in peccatis nascimur, Pl. 51. v. 7. propterea omnibus calamitatibus subjecti. Homo enim nascitur ad laborem, ut avis ad volatum, Job. 5. v. 7. Unde simulac in lucem editur, miseriam suam desinet, est enim prima ejus vox, quam emittit, Sap. 7. v. 3. nec abs re dies mortis melior die nativitatis habetur, Eccl. 7. v. 3. Die enim nativitatis miseria nostra incipit, quæ die mortis demum finitur, tunc gaudium vitæ æternæ succedit, quando in fide Christi mundo huic valediximus. Beati enim mortui, qui in Domino moriuntur à modo, Apoc. 14. v. 13.

3. *Dies vita.* Ubi occupatio magna creata est omnibus hominibus, & jugum grave super Filios Adam, à die exitus de ventre matris eorum, usque in diem sepulture, in matrem omnium, Sir. 40. v. 1. 2. & militia est vita hominis, dum vivit, super terram, Job. 7. v. 1. Caro concupiscit adversus Spiritum, Spiritus autem adversus carnem, hæc enim sibi invicem adversantur, ut non quæcumque velimus, illa faciamus, Gal. 5. 17. Et licet condelectemur legi DEI secundum interiorem hominem,

videmus tamen aliam legem in membris nostris, repugnantem legi mentis nostræ, & captivantem nos in lege peccati, quod est in membris nostris, ut vitæ pertæsi exclamemus cum Paulo: Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis hujus? Rom. 7. v. 22. seqq.

Præterea dies vitæ nostræ ærumnis & calamitatibus adeo miscetur, ut licet brevis, tamē mala illa sit, Gen. 47. 6. Pl. 90. 11.

4. *Dies mortis.* Equidem Salomo ait: Dies mortis melior die nativitatis est, Eccl. 7. v. 2. attamen quia mors stipendium peccati, Rom. 6. v. 23. non cum voluptate, sed cum dolore & cruciatu nobis obrepit. Interea perpetuum est sædus hoc mortis quod morieris, Sir. 14. 18. Hic nemo profusus excipitur, in omnes enim homines mors pertransit, quando quidem omnes peccaverunt, Rom. 5. v. 12. Job. 30. v. 23.

5. *Dies corruptionis.* Homo pulvis est, & in pulverem revertetur, Gen. 3. v. 19. id quidem homini horrificum videtur, quod ita corruptioni obnoxius, à vermibus, serpentibus & bufonibus devorandus est, Sir. 10. v. 13. interim si instar tritici revirescentis è tumulis nostris die ultimo propullulare volumus, corruptio minus exhorrescenda est.

6. *Dies judicii,* quo de omni verbo otioso, quod homines locuti sunt, rationem reddent, Matth. 12. v. 36. Nam quæ fiunt, cuncta adducet Deus in judicium, etiam omne occultum, sive bonum, sive malum sit, Eccl. 2. v. ult. cujus recordatione etiam justus pavefcit, non enim comparatur Deo homo justificatus: Si voluerit contendere cum eo, non poterit ei respondere unum de mille, Hiob. 9. v. 2. 3. Psal. 143. v. 3.

Quia vero hominibus semel statutum est

est

est mori, post hoc autem iudicium, Hebr. 5. v. 27. & Christianus Advocatum desiderat, ostendit eundem Johannes inquitens: Si quis peccaverit, Advocatum habemus apud Patrem, Jesum Christum, justum & c. 1. Joh. 2. v. 1. 2.

Hi ita sex illi afflictionum dies sunt, qui querelam nobis movere possunt, ubi tamen simul hoc solatium advertendum est, quod post hos sex dies Christus nos sibi adsumpturus, & in excelsum cæli montem seorsum ducturus sit, ut eum in gloria sua intueamur, & ipse transfiguret corpus humilitatis nostræ configuratum corpori claritatis suæ, secundum operationem virtutis suæ, qua etiam potest subjicere sibi omnia, Phil. 3. v. ult.

Cum Moses cum Deo in monte Sinâ esset, gloria Domini texit illum nube sex diebus: septimo autem die vocavit eum Dominus de medio nubis, locutusque cum eo est, Exod. 24. v. 16. Sic dies illi sex prædicti absconditi sunt obscura tribulationum nube: dum septimo die Dominus loquatur nobiscum, & in plenariam gloriam introducat, tum è sex tribulationibus liberabit nos, & in septima non tanget nos malum, Job. 5. v. 19.

II. *Humane carnis aegritudinem*, quæ inde elucescit, quod quamprimum discipuli Christi vocem Dei de cælo audierunt, proni in faciem ceciderunt, & timuerunt valde, Hanc divinam & Majestaticam vocem humana natura ob imbecillitatem post lapsum ferre nequit.

Equidem ante lapsum Protoplastorum vox Dei adeo horribilis non fuit, & si in statu innocentiae perseveravissemus, Dei vocem & loquelam minime horruissemus,

sicut Adam ante lapsum, Dei vocem bene ferre potuit, vide Gen. 1. v. 28. 29. 30. Verum quamprimum homo à Deo per peccata defecit, inquit Adam: Vocem tuam Domine audivi in Paradiso, & timui, & abscondime, Gen. 3. v. 10. Peccatum igitur in culpa est, quod Deum, velut Numen sanctissimum cum loquela sua ferre non possumus.

Quo vero tanquam *φιλόφυξ* infirmitatem nostram adjuvaret, alium quem sine horrore audire possumus, commendavit nobis, nempe Filium suum dilectum, in quo diebus novissimis locutus est nobis, Hebr. 1. v. 2. is nunc nos non terret voce sua, sed reficit labiis suis mellitis, Matth. 11. vers. 28.

In promulgatione legis populus Dei vocem minime sustinere quibat, ideo dicebat: Loquere tu nobis, & audiemus, non loquatur nobis Dominus, ne forte moriamur, Exod. 20. v. 19. Quæ causa? Dei Majestas & humana infirmitas non invicem consistere possunt, ideo Deus ad salutem nostram promovendam Christum, unicum illum Mediatorem Dei & hominum, 1. Tim. 2. v. 5. nobis proposuit, ut indicet nobis, quid bonum sit, & quid Dominus requirat à nobis: nempe iudicium facere, & diligere misericordiam, & humiliter ambulare cum Deo, Mich. 6. v. 8. ex hâc ipsâ causâ humanitate vestitus est, quo minus eum metueremus, estque magnus ille Propheta, de quo Moses prædixit, Deut. 18. v. 15.

III. *Discipulorum cum Christo solitudinem*. Ut enim discipuli post consternationem aliquantum se colligentes neminem viderunt nisi solum Jesum: Ita omne gaudium

evanescebat, & Christus in pristina servi forma apparebat.

Unde pater, nullum in hoc mundo gaudium esse perpetuum, sed mox interrumpi Christus in sinu Patris cœlestis, nil nisi gaudium & lætitiā habuit: sed simulac in hunc mundum venit, mœror comes ejus fuit. Et quamvis in diebus carnis, imprimis in transfiguratione hęc, gloriam suam non nihil manifestavit, attamen continuo actum fuit de ea. Ut enim Apostoli eam per nebulam quasi adspexerunt, vix gaudium hinc concipientes, rursus eo privati sunt, soli cum Christo, ut antea, variis ærumnis expositi.

Similem gloriam Jacob per somnium vidit, ubi scalam cœlestem conspexit, quo gaudio tamen & ipse post breve interval- lum, ut evigilavit, caruit, Gen. 32. vers. 10. seqq.

Idem Paulo quoque accidit, raptus enim est in Paradisum & audivit verba *ap̄p̄ta*, 2. Cor. 12. v. 4. sed mox solus reli- ctus, stimulum carnis, Angelum Satanæ colaphizantem se sensit, ne magnitudine revelationum extolleretur, 2. Cor. 12. v. 7. Quamdiu igitur carne peccatis infecta o- nerati sumus, nullum constans gaudium cœleste expectare licet.

Eodem modo comparatum est, cum externo mundi gaudio & felicitate, quæ inopinatò derelinquit nos, sicut Hiob id expertus est, qui principio gloria & divitiis inclytus, c. 1. v. 3. paulo post in ærumnis ab omnibus amicis suis desertus est, ut ipse conqueritur, c. 19. v. 13. seqq. ut non abs re Siracides dicat: In infortunio etiam amicus secedit, Sir. 12. v. 9.

Quia igitur hęc nullum perpetuum gau-

dium sperare possumus, cur igitur filii hu- jus seculi in eo confidunt? cum tamen va- nitās vanitatum & omnia vanitas, Eccles. 1. v. 1. Quilibet proinde æternum illud gaudium anhelet, quod Deus præparavit his, qui diligunt illum, 1. Cor. 2. v. 9.

Quæcunque mundus suspicit,
Aurum licet transcenderit,
Mundana gloria,
Durat momento vix brevi
Obeſt beatitudini.

Secundo.

Sequitur *Medela*, quæ fluit
SI, *Ex suavi cum Sanctis consortio*, ad quod in vitā æternā pervenimus. Cum Petrus Moſen & Eliam in claritate suā con- spiceret, præ gaudio vox eum ferme deſ- ciebat.

Quanto magis nos gaudio exultabi- mus, quando non duos Sanctos duntaxat, sed multa millia Angelorum, & electo- rum, qui ab exordio mundi vixerunt, intui- turi sumus, ibi dicemus: Hic mandavit Do- minus benedictionem & vitam usque in seculum, Psal. 133. v. ult.

Ibi offendemus Protoplastos nostros Adamum & Evam, sanctos Patriarchas, Abraham Isaac & Jacob, pios Judices, Re- ges & Prophetas, nec non B. Mariam, san- ctos Apostolos, & in genere omnes ma- jores, parentes, cognatos, liberos, amicos & notos nostros, qui ante nos beate in Domino obdormierunt, unde dies novissi- mus dies plenariæ restitutionis dicitur, Act. 3. v. 21.

Nec modo conveniemus, sed & mutuo agno-